

37 СУ „Райна Княгиня“, район „Люлин“, гр. София

УТВЪРЖДАВАМ:

Цветомира Георгиева

/Директор на 37. СУ „Райна Княгиня“

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И
ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ**

2022 / 2023 учебна година

Настоящата програма е разработена на основание чл. 15, ал. 4 от Наредба №13 от 21.09.016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Приета е на заседание на Педагогически съвет с протокол №. 3, проведен на 13.02. 2023 г. и е утвърдена със заповед на директора.

Училищната програма е предназначена за учители – неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници – специалисти. Съобразена е както с основните потребности и интереси на учениците от V до XII клас, така и с приоритетите и ресурсната осигуреност на училището – човешки, материални, финансови и др.

I. ОСНОВНА ЦЕЛ: Да помогне на учителите – неспециалисти да обучат учениците на жизнено важни и социални умения за сметка на безцелното прекарване на времето си в „свободните“ часове.

II. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ:

1. Да ангажира „свободното“ време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от

учебния план.

2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере“ учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.

III. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
 - основни житейски умения;
 - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
 - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност;
 - умения за вземане на решения;
 - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

IV. СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание играждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната

среда и на екологичното равновесие.

4. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

V. Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са изграждане на автономна и активна личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
- зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях.

VI. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

- Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техният интерес към определена проблематика.
- За качествено провеждане на част от часовете се използват компютър, мултимедия, принтер, информация от глобалната мрежа Интернет и други.
- Основна форма на работа — дискусия. Други форми казуси, анкети, изследвания, сборки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от други специалисти, есета, портфолия.
- Основен принцип на работа — активност и дискусийност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
- Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Значимите резултати и нетрадиционните решения се публикуват на сайта на училището.
- Контрол по изпълнението на учебната програма се осъществява от директора на училището и заместник-директора по учебната дейност.

VII. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

I. Гражданско образование

1. Символи и ритуали в РБ (химн, герб, знаме на РБ)
2. Национални празници, традиции и обичаи – вечният извор на общочовешки ценности
3. Институциите в РБ
4. Символи на ЕС (знаме на ЕС, Конституция на ЕС)
5. България част от ЕС
6. Що е гражданско общество?
7. Гражданските права
8. Права и задължения на детето - документи, институции, организации, които ги гарантират
9. Демокрацията в нашето общество

10. Моят клас е моето семейство
11. Българските будители – създатели на културата и националното ни самосъзнание
12. Отбелязване на официални международни и световни дни
13. Да общуваме правилно, с уважение и зачитане личността на другия – как да общуваме ефективно?
14. БДП – да бъдем културни и толерантни на пътя
15. Конфликтите – как да ги разрешаваме?
16. Медиите и обществения живот. Младите хора между виртуалното и реалното
17. Личностно развитие – предприемачество и финансова грамотност
18. Кариерно ориентиране - Професията – случайност или избор. Умения за заетост. Каква професия е подходяща за мен?

II. Здравно образование

1. Да бъдем здрави и красиви
2. Дневен режим
3. Как е устроено моето тяло?
4. Хигиена на зъбите
5. Хигиена на храненето
6. Значение на течностите за човешкото тяло
7. Пълноценно хранене
8. Хигиенни навици

9. Простуда – как да се предпазим?
10. Значение на съня и почивката за човешкото тяло
11. Как да се разтоварим след физическо и умствено натоварване
12. Природата – източник на здраве и енергия
13. Хигиена в класната стая и у дома
14. Мерки при порязване, одраскване, изгарян
15. Спортването – здраво тяло в здрав дух
16. Закаляването – начин и видове
17. Микроби и бактерии – как да се предпазим
18. Домашни любимци – опасност за нашето здраве

III. Екологично образование

1. Замърсяване на околната среда
2. Биоразнообразие
3. Химикалите и вредите от тях.
4. Екологични кризи
5. Околна среда и здраве – с велосипед към бъдещето
6. Да бъде чисто нашето училище
7. Екологична култура – събиране на отпадъците

8. „Зелените идеи“ на учениците са грижа за природата
9. Шумът около нас
10. Денят на Земята
11. Материални ресурси
12. Вода
13. Енергетика
14. Потребление на домакинствата
15. Население и икономик
16. Вредна промишленост за екологията
17. Транспорт
18. Туризм

IV. Интеркултурно образование

1. Междоличностните отношения и отношенията в обществото – говори свободно, но уважавай достойнството ми
2. Етническа толерантност - приемане на различията
3. Религия, религиозни и етнически конфликти – речта на омразата и расизмът
4. Културата на моя народ – традициите и обичаите, с които се гордеем. Празници и традиции на различните етнически и религиозни групи в България